

Stheins & de Graef spelen Virginia Woolf de hemel in

THEATER

Who's afraid of Virginia Woolf van Edward Albee door Theater Malperuis, regie Dirk Tanghe. Gezien in De Vooruit Gent; 4 en 5 september in Stadsschouwburg Amsterdam, daarna tournee.

George zit op de bank een boek te lezen, terwijl de jonge Nick zich vlak voor zijn ogen tergend langzaam uitkleedt, in zijn naakte glorie even voor hem blijft staan en dan met stevige tred de slaapkamer van Martha in stapt, George's vrouw. George leest onverstaanbaar door, alsof het hele tafereel aan hem voorbij gaat, maar als Nick langs loopt kijkt hij toch even op van zijn boek. En hij ziet, in een flits, dat de jeugd hem op alle fronten heeft ingehaald. Behalve het strakke vel van de jongen dat straks door zijn vrouw gestreeld zal worden, ziet hij ook dat Nick ongetwijfeld carrière zal maken op de universiteit, iets wat hem nooit echt gelukt is. Hij móet het wel zien, aan die arrogante, zelfverzekerde blik van de jongen.

Het is de meest confronterende scène uit Dirk Tanghe's versie van Albee's *Wie is bang voor Virginia Woolf*, de voorstelling die dit week-einde het Theaterfestival in Gent heeft geopend. Het is de uitvergroete versie van de produktie die Tanghe vorig jaar maakte voor een klein theater. In deze regie en met deze spelers - Peter De Graef en Marie-Louise Stheins spelen George en Martha - lijkt het alsof het stuk gisteren is geschreven. Het is cynisch, kaal, zenuwslopend en ijskoud, met tegen het eind, na die vreselijke nacht vol drank en schijngevechten, misschien een beetje warmte van de opgaande zon.

In een strak decor waarin een gigantische salontafel met ontelbaar veel flessen en glazen domineert, zitten vier spelers die zich haast nihilistisch door Albee's klassieker heen werken. Plaats en tijd zijn bekend: na een avondje uit vraagt het echtpaar George en Martha het veel jongere stel Nick en Honey nog iets te komen drinken. Dat 'iets' worden liters whisky en

cognac, en de gasten zijn speelbal en klankbord van het bijna perverse spel dat George en Martha met elkaar spelen. Hun huwelijk wordt bijeengehouden door verloren illusies, frustraties en onvervuld verlangen, zelfs de Verzonnen Zoon kan het niet meer redden.

Dirk Tanghe heeft *Virginia Woolf* niet alleen afgestoft, hij heeft het stuk gereanimeerd. In 1962 was het schokkend vanwege het onderwerp en de taal, de laatste jaren werd het alleen nog maar gespeeld omdat het zo'n lekker acteursstuk was, met die heerlijke ruziedialogen tussen de verloederde Martha en de mislukte George. *Virginia Woolf*, dat is toch nog altijd Taylor & Burton en Van der Moer & Bentz van den Berg. Geert de Jong voegde daar vorig jaar een beestachtige Martha aan toe.

Nu zijn het Stheins en De Graef, beiden minstens twintig jaar jonger dan de echte George en Martha, die daar een heel eigen interpretatie aan toevoegen. Geheel los van realistisch theater, los van ingeleefd acteren, spelen zij elkaar de hemel, nou ja, de hel in. Zij bijna tegen het psychotische aan, ordinair, een gekwelde stoeipoes met haar benen wijd, zoekend naar een lijf om tegen aan te liggen; hij, de stamelende, tobberige pseudo-intellectueel. Samen hebben ze hun ruzies gecodeerd, het zijn rituelen geworden en de afloop van het duel doet er niet meer toe. Patrick Vandersande is een onrustige, gevaarlijk smeulende Nick en Paula Bangels een Honey die alleen nog maar leeg lachen kan.

Deze grote schouwburg-versie heeft veel aan intimiteit verloren, maar toch heeft het wel wat, die dolende mensen op dat kale, lege podium - een mooi beeld van de moderne tijd. Tanghe haalt een paar keer flink uit, met keiharde operamuziek, met het kapot gooien van veel glaswerk. Verder is *Wie is bang voor Virginia Woolf* ingetogen en aangrijpend, met zijn inzicht in het leven van mensen die de boot hebben gemist omdat ze elkaar de overtocht niet gunnen.

Hein Janssen